

SISZÁNTÚL

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve.
Egyes évre 10 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben hához hordva.
Egyes évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva.
Egyes évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

XII. évfolyam 179. szám.

Nagyvárad

Kedd, 1916 aug. 8.

Visszafoglalt magaslatok.

Orosz hadszíntér. Budapest augusztus 7. (Hivatalos.) Károly főherceg altábornagy arcvonala. Bukovinában a helyzet változatlan. A keletgalíciai Kárpátokban tegnapi nap folyamán visszafoglaltuk az oroszok magaslati állásait Sabloncanál, Borutanál és Tartarovtól nyugatra.

Köves vezérezredes hadserege: Delatintól mindkét oldalra eső területen jelentős erők számos támadását verte vissza.

Bothmer gróf tábornok seregének északi szárnyán is megghiusultak az oroszok előretörései.

Hindenburg vezértábornagy arcvonala: Derlelkánál és Zaloscénál minden talpalatnyi földért elkeseredett küzdelem folyik. Zaloscétól nyugatra fekvő és heves vetélkedés színhelyéül szolgáló Troskaniec majorért vívott harcokban, a mely tegnapi délután óta ismét a mi birtokunkban van, az oroszok számos foglyot hagytak kezünkön. Stobichvatól délre a Stohvel mentén az oroszok egy átkelési kísérlete megghiusult.

Az olaszok offenzívája az Isonzónál.

Olasz hadszíntér. Budapest, augusztus 7. (Hivatalos.) Az Isonzoharcvonalon tegnap reggel ismét kiújult a heves tüzéségi tűz a tolmeini hidfőtől egészen a tengerig több órai heves tüzelés után délután 4 órakor. Az olaszok számos ponton támadást intéztek a görzi hidfő és a doberdói fensik ellen. Ennek következtében a Monte Sabatinon Pevrnánál és a Monte San Michelen elkeseredett harcok fejlődtek ki, amelyek egész éjjelen át tartottak és még ma sem fejeződtek be. Csapataink ellentámadásai ismét visszahódították legnagyobb részét azoknak a teljesen összelőtt első állásoknak, amelyeket az ellenfél az első megrohanása alkalmával birtokába vett. Egyes árkokért még heves harc folyik. Eddig 32 tisztet és 1200 főnyi légénységet fogtunk el. Görz állandóan nehéz tüzéségi tűz alatt áll, mely a városban számos tüzvést okozott. Sistianot messzehordó ágyukkal lőtték az olaszok. A tirolai keleti harc-
vonalon ismét megghiusult az ellenségnek a Paneveggiótól északra eső magaslati állások ellen intézett előretörése.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, augusztus 7. (Hivatalos.) Lényeges esemény nem történt. Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

Szaloniki előtt offenzíva készül.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Szaloniki előtt rövidesen offenzívát kezd az antant. Rengeteg muni-
ciót halmoztak ott fel, amiből arra lehet következtetni, hogy az offenzíva a görög választások után nyomban megindul.

Van szerencsém szives tudomásukra hozni, hogy az új évadra újólág a legmodernebbül átalakítottam sére állanak. Az őrési díj csak természetben fizethető.

gőzmalmomat, olajmalmomat és köleskása-gyáramat

és így azok a nagyérdemű közönségnek szives rendelkezésére állanak. Szives pártfogást kérve, vagyok teljes tisztelettel:

STERNBERG MÓR

„MARGIT“ vám- és kereskedelmi műmalom, olajgyár és köleskása-malom, BIHARPÜSPÖKI. Telefon Biharpüspöki: 3. szám.

Az entente újabb követeléseai Görögországtól.

Szófia, augusztus 7. Az Utrónak jelentik Athénből: A legutóbbi napokban az entente athéni követei ismétleten kísérletet tettek arra, hogy a görög kormányt a semlegesség elhagyására bírják. Az entente követei Zaimisz miniszterelnökönél kifejtették, hogy Görögország akcióba lépése Romániában is következményekkel járna, úgy hogy Sarraill tábornoknak a görög csapatokkal megerősített serege alkalmas volna a központi hatalmak haderejét a Balkánról végleg visszaszorítani.

Zaimisz miniszterelnök a követek látogatása után több óra hosszat tartó kihaligantáson jelent meg Konstantin királynál, akinek beszámolt az entente új kívánságairól. A kihallgatás után a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, majd a miniszterelnök magához kéréte a követeket és a következőket közölte velük:

— A jelenlegi görög kormány minden vonatkozásában eleget tett az entente ismeretes ultimátumában foglalt kívánságoknak. Feloszlatta a kamarát, kitűzte az új választások terminusát, minden módon igyekszik biztosítani a választási mozgalmak szabadságát, hogy a görög nemzet minden befolyástól menten dönthessen a napirenden levő fontos kérdések felett. De a jelenlegi kabinet átmeneti kormány és ez kizárja, hogy bármilyen újabb követelést, amely a kormány megalkulása előtt átadott ultimátum pontjait meghaladja, még ha azok nem is ilyen életbevágó kérdések körül forognának is, teljesíthessen.

Dr Szilágyi Lajos üdvözlése.

A berettyóújfalui kerület ujonnan választott képviselőjét dr Szilágyi Lajos és kir. kamarást az ország minden részéből és a társadalom minden rétegéből valósgal elhalmozták szerencsekívánataikkal.

Gróf Tisza István miniszterelnök, az összes miniszterek, valamint a Nemzeti Munkapártnak Budapesten időző tagjai továbbá számos tábornok, törzs és főtiszt személyesen gratuláltak. Táviratilag és levélben pedig a magyar közéletnek ugyszólván valamennyi számottevő faktora gratulált. Közülük néhány üdvözlő táviratot az alábbiakban teljes szöveggel közlünk:

A kedves közös szülőföldünk kiváló képviselőjének melegen gratulál

Némethy Károly,
államtitkár.

Megválasztásod alkalmával igaz szívből gratulál

báró Vojnits István, v. b. t. t.
országgyűl. képvis.

Megválasztásodhoz őszinte örömmel és igaz nagybecsüléssel gratulál

Bárczy,
polgármester.

Benső örömmel gratulálok és új pályádon fényes sikert kívánok

Cziffra Kálmán,
főispán.

Határtalan örömmel gratulálok Neked és pártunknak a megválasztásod alkalmával

gróf Teleky László.

A legujabb képviselőt igaz szívvvel köszöntik

Bölny József és neje.

Egyhangú megválasztásodhoz őszintén gratulál és kér tartad meg politikai pályádon a régi katona barátaidat jóemlékedben:

Rapaich Richárd
vezérkari őrnagy.

Fogadd legőszintébb gratulációmát Közkezdelt egyéniséged a jövőben is biztosítsa pártunk győzelmét:

dr Örley György.

A választáson sajnos nem lehetek ottan, így ezton küldök nagy örömmelnek és legszebb kívánságaimnak kifejezést:

Balás Elemér
a kir. törvsz. elnöke.

Őszintén gratulál és örül a megválasztásodnak:

báró Vojnits Sándor.

Őszinte örömmel és nagybecsüléssel szívből üdvözlő egyhangú megválasztásodkor öreg bátyád, néhai atyád karátarsa:

Fráter Zoltán.

Megválasztásodkor őszinte örömmel üdvözlő és új működésedhez fényes sikert kíván:

dr Dési Géza.

Ezek a jókívánságok, melyek az érkeztett táviratoknak és leveleknek csak elenyésző töredékét képezik, de már egymagukban is eléggé bizonyítják, hogy mily közkezdelt-ségnek és népszerűségnek örvend szerte az országban az új képviselő személye és hogy mily szerencsés választást tettek a berettyóújfalui kerület polgárai akkor, amikor egyhangú bizalmukkal dr Szilágyi Lajost tisztelték meg.

A lisztellátás haszna és a közönség.

Le kell szállítani a liszt árát.

Pár nap múlva kezdődik az új élelmezési év s a kenyér és lisztkegyveket már póstára adta a Közélelmezési Hivatal. Ma és holnap kézhez jutnak ezek az értékes, legértékesebb kegyvek.

Az új lisztszezont megelőzőleg fel kell hívunk a közönség és a tanács figyelmét annak megfontolására, hogy a lisztellátás anyagi eredményei nem teszik-e elodázhatatlanná a liszt árának leszállítását?

Adataink, amelyekre e kérdést alapítjuk, a hivatalos lapban megjelent miniszteri rendeletből s a szokásos üzleti kiadásokból alakulnak. Hogy a Haditermény R. T. mit nyer a lisztüzleten, amikor a 42 koronás búzából készült lisztet 95—, 59—, 40-75 koronájával adja a városnak, azt nem tudjuk, mert nincs adatunk, hogy mennyi lisztet örül ki a búzából különböző lisztfajoknál, de ha tudnók is, nem irhatók meg, mert erre tilalom van.

Ellenben a hivatalos lapból tudjuk, hogy a város a következő áron kapja a lisztet a Haditermény R. T.-től vagy a malomoktól:

Nullásliszt	95 — K
Főzöliszt	59 — K
Kenyerliszt	40-75 K

Azt is tudjuk a miniszter rendeletéből, hogy a város 11 koronával drágábban a beszerzési árán adhatja a lisztet a lakosoknak.

Akarmelyik fajta lisztet ha vesszük, a több bevétele a városnak métermázsánként 11 korona. E 11 koronára a városnak következő kiadásai vannak:

Zacsókó mmkint	50 F
Pakolás, zsákdifferencia mmkint	50 F
Szállítási díj mmkint	50 F
Előre nem láthatókra (rezi)	50 F
Összesen	2 K

A város tiszta haszna tehát mmkint 9 korona.

Nagyvárad városnak szüksége van évente 800 vagon mindenféle lisztre. Egy vagon liszt 100 mm. Kell tehát 80 000 métermázsas. Kilenc koronás haszon mellett tehát a város keres a lisztüzleten 720.000 koronát.

De ne vegyünk ilyen nagy összeget. Tegyük fel és részletezzük, hogy a következő

kiadásai vannak a városnak a tiz fiókülletnél évenként:

10 bolt bére á 2000 K	20.000 K
20 kiszolgáló á 2000 K	40.000 K
10 pénztárosnő á 1800 K	18.000 K
4 szolga (boltrendezés és csomagoláshoz) á 1200 K	4.800 K
rkönyvelő	6000 K
1 segédkönyvelő	3600 K
1 irodistanó	1800 K
1 ellenőr	4000 K
1 főpénztáros	4600 K
1 főraktár (tartalékra)	2000 K
1 fuvar 2 lóval, kocsival	4000 K

Összesen 108200 K

Hozzájárulás a város Közélelmezési Hivatalának központi költségeihez 40.000 korona, összesen kerekszámban 150.000 korona a kiadás. A város tiszta jövedelmének tehát 720.000 K bevétel mellett 570.000 koronának kellene lenni. De ne legyünk követelők s elégedjünk meg egy félmillió koronával.

Nos, ha így van, akkor nincs ok rá, hogy a liszt árát ne szállítsa le a város, mert ez nem nyereszkezdési üzlet, hanem a köz ellátásának szociális feladata, itt az önköltségi áron való kiszolgáltatása a lisztnek hivatása a városi élelmezési politikának. Itt nem szabad sem titkos alapokra gyűjteni, sem flott kezeléssel elporlasztani a jövedelmet. Itt haszonnak maradni a kenyéren világos félreértése a közigazgatási tevékenységnek. Budapest megtette, hogy a lisztkezdést rendezte megfelelően.

Mielőtt tehát az új liszt kampányba belémenne a város, tegyen kísérletet annak ellenőrzésére, amit itt irtunk. Hívja fel egyenként a lisztkereskedőket vagy azokat összesen, s kérdezze meg: hajlandók-e évente — megfelelő biztosítékkal garantált — 500.000 koronát havi részletekben előre befizetni a városi pénztárba, ha 5k a lisztárúsítást megkapják s olyan áron adhatják, mint azt ma a város adja, (a H. T. R. T. árainál 11 koronával magasabban). A város tartsa fenn ellenőrzési jogát a teljesen kimért kilogrammokra és lisztajtákra, s kötelezze őket 10 bolthelyiség nyitására vagy átvételére. A város a szalonos és zsir stb. árusítására tartson meg 2 boltot. Meglátja, hogy mi lesz az eredmény. Kapva kapnak a lisztkereskedők e felhíváson.

Ha tehát a liszten 9 koronát keres a város, akkor engedhet a lisztárakból 5-6 fillért egész bátran. Ha pedig nem akar engedni s elsőrendű táplálkozásunkból üzletet akar csinálni, akkor adja oda a lisztkereskedőknek a fáradságot, a hasznot pedig nyíltan könyvelje el. Vagy félmillió korona haszon, vagy árleszállítás s inkább ez utóbbi.

De hogy drágán fizessük meg lisztünket s a végén senkinek se legyen haszna belőle (a multkori 105 000 korona kimutatott haszon nincs ezzel arányban) az még ilyen békés közönségnek sem megy egykönnyen a fejébe, mint a mienk.

Legujabb berendezésű **kelmefestő, vegytisztító és gőz mosógár.** Vállal minden e szakmábavágó munkát elsőrendű kivitelben. Gyors munka pontos kiszolgálás.

Postai megbizások soron kívül eszközöltetnek!

Gyári telefonszám 34.

Felvételi üzlet: 14-69.

Szíves megbizást kér:

HALTENBERGER VILMOS

Románia elkésett.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Bukarestből jelentik: A Moldova érdekes dolgokat ír a román úgyról. A lap komoly alapokon fejt ki, hogy Romániának a háboru elején meg kellett volna állapodnia Bulgáriával és Törökországgal és velük együttesen kellett volna küzdeni a központi hatalmak oldalán. Románia érdeke azt kívánja, hogy Oroszország ellen küzdjön. A beavatkozástól azonban már nagyon lekésett.

Lelőtt Caproni gép.

— Események a tengeren. —

Augusztus 6-án délelőtt Banfielt sorhajóhadnagy repülőgéppel hosszabb légi csata után a trieszti öböl felett 2700 méter magasságban lelőtt egy olasz nagy harci (Caproni) repülőgépet, ezzel a 4-ik ellenséges repülőgépet győzte le. A repülőgép Isztriánál lezuhant és elégett. Benneülők közül egy hadnagy meghalt, egy altiszt súlyosan és egy altiszt könnyen megsebesült.

A tengerészeti vezérkar főnöke. (Min. eln. sajtóosztály.)

Növekszik a kárpáti ellenoffenzívánk.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) A főhadiszállásról jelentik, hogy a kárpáti offenzívánk nem csak előretörekszik, hanem szélességben is növekszik. Az offenzíva ma a kirlibabai tótól a felső Pruth völgyéig és a Jabloncától délre fekvő hegyekig terjed.

Ujabb harcok Kirlibabánál.

Bukarest, augusztus 7. A Ziva Burudjenbe küldött tudósítója jelenti: Az oroszok Bukovinában ismét támadást kezdtek Kirlibaba környékén. A támadás előtt erős kozák különítményeket hajtottak előre Valeputna és Kirlibaba ellen a terület földterítésére. A magyar és osztrák csapatok azonban visszaverték a kozákokat, nagy veszteségeket okoztak nekik és háromszáztizenhat kozákokat, köztük öt tisztet elfogtak.

Az oroszok erre újabb felderítő osztagot küldtek ki, de ezt is hasonló sors érte. Az oroszok négyszer kísérelték meg, hogy a magyar és osztrák állásokhoz közeledjenek de mindannyiszor visszaverték őket az oroszok nagy veszteségével.

A Szucsavába érkezett sebesült orosz katonák közölték, hogy lehetetlen a Kárpáton való átkelést kierőszakolni.

A legujabb angol veszteségi listája.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: A legujabb veszteségi kimutatásban 292 tiszt és 5180 főnyi legénység elvesztéséről tesznek jelentést az angolok.

Előnyezettett aknahalászó.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Claeton aknahalászó segédcirkálót a Középtenger keleti részében megtorpedózták. A bajóról hárman menekültek meg.

London a németek ellen.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: A Reuter ügynökség jelenti, hogy Londonban óriási népgyűlés volt Fryat hadnagy kivégzése miatt. A gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, melyben kimondták, hogy a kivégzés miatt megtorló intézkedéseket kell eszközölni. Az összes fogságban levő német tisztek ellen vizsgálatot kell indítani és ha valamelyikről kiderül, hogy részese volt valamelyik tengeralatti gyilkosságnak azt fel kell akasztani. Német kereskedelmet és ipart a háboru után 20 évre bojkottálni kell.

Legujabb ruhaselymek, Grenadinok, Epongeok, Batisztok, Cartonok és Zephirek. Gyönyörű Blousok, kor. 9:50, 12:50, 16:50 és feljebb. Divatos gallérok és Rűschök, napernyők, keztyűk, harisnyák, tricok és soknik. Vászón és szalma kalapok. Fehérneműek, ing, gallér, kézelők, nyakkendők. Ridicülök. Szőnyegek és függönyök kerülnek legolcsóbban eladásra!

Visszaveri támadások nyugaton.

Berlin, aug. 7. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Posieresnél ellentámadással ismét elragadtunk az angolok kezéből egyes árok-részeket, amelyeket átmenetileg elfoglaltak. Tegnap este óta Phiepval és Basenlinle Pelit között új harcok folynak a Monaco majortól északra tegnap este egy gyengébb, ma reggel pedig egy igen erős francia támadást visszavertünk. A Thiaumont hegyháton a harcok nyugvópontra jutottak anélkül, hogy az ellenségnek sikert hoztak volna. Az Erdős hegység keleti szélén egy francia támadást visszautasítottunk. Ellenséges repülők több támadása a mögötties területen semmi különösebb hatással nem járt. Metz-nél ismételt bombavetés némi kárt okozott.

Eredménytelen orosz támadások

Keleti hadszíntér.

Hindenburg vezértábornok harcvonala: A harcvonala északi részén különösebb esemény nem volt. Ellenséges osztagokat melyek Zarescetől délre eső (a Stochod mellett) tegnap megtisztított homokdomboktól előre törtek ellentámadással visszavertük Zaloscetől északnyugatra és nyugatra az oroszok támadásai eredménytelenek voltak. Repülőrajaink megfigyelt eredménnyel számos bombát vetettek gyülekező csapatokra, a kovel-sarmi vasutvonalra és attól északra.

Károly főherceg altábornagy harcvonala: Bothmer tábornok hadseregénél a helyzet általánosságban változatlan. A Kárpátokban csapataink elfoglalták a Plaik és Dereskováta (a Czeremos mellett) magaslatokat.

Balkáni hadszíntér.

Nines ujság. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

800 ciszterna benzin Németországnak Romániából.

Predeal, aug. 7. Félhivatalos oldalról közlik: A német és román kormányok között már régebbi idő óta történt megegyezés értelmében a román hatóságok megengedték 800 ciszterna waggon benzin kivitelét Németországba. Ezen óriási benzin mennyiség ellenében Németország különböző ipari cikkeket küld Romániának.

Egyelőre 300 waggon benzin szállítása már folyamatban is van.

A legjobb molyirtó szerek u. m. mirt Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zaehlerin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárád, Rákóczi-ut 7/B.

CZILLÉR IMRE

nagyáruházában

!! Nagy nyári occasió keretében !!

József főherceg elfogadta a fővédnökséget.

A főherceg levele Fráter alispánhoz.

Biharvármegye és Nagyvárad város társadalmának ama nagyszabású mozgalma, mely hatalmas szobrot akar emelni a nemzet áldozatkészségének, eljutott oda is, ahol dörögnek az ágyuk és ahol hős fiaink, akikről a szobor készül, harcolnak. A nagyszabású mozgalom rohamos lépésekkel halad a cél felé.

Az intézőség nevében Fráter Barnabás alispán felkérést intézett József főherceghez, hogy az egész akció fővédnökségét fogadja el.

A főherceget a harotéren találta a felkérés, mely a legnagyobb örömet okozta a legnépszerűbb tábornoknak, illetve hadtestparancsnoknak. Hiszen hogyné örült volna a főherceg, mikor a szeme előtt vívják a bihari és nagyváradai fiúk azokat a fenséges csatákat, amelyek ámulatba ejtik a világot.

József főherceg azonnal kész volt az elhatározásra. Elfogadta a fővédnöki tisztelet és erről nyomban értesítette az alispánt. Tegnap délután ceruzával írott levél érkezett a megyeháza a harotérről. Határozott vonások, tiszta kifogástalan magyarság, rajongó szeretet katonáival szemben, ez jellemzi az egész levelet, mely ott készült a leghevesebb ágyudöngés és rettenetes szuronyrohamok harotéren.

A levél, mely örökbecsű emléke lesz a vármegyének, szóról szóra a következőket tartalmazza:

Nagyságos uram!

Biharvármegye és Nagyvárad város társadalmának azon elhatározását, hogy hős fiairól hálából szobrot emel az Áldozatkészségnek, a Hazaszeretetnek, az Isonzó örét, Bihar hős fiát állítván föl, és hogy ennek fővédnökévé engem választottak meg, ki Bihar hős fiaival küzdve, szívembe zártam őket; mélyen megindított és örömmel tölt el.

Ajánlatukat a legmelegebb hálával fogadom el és kérem Nagyságodat velem annak idején közölni sziveskedjék, hogy mikor lesz a leleplezés, hogy én is képviseltessem magamat és valamivel hozzájárulhassak nemes céljuk előmozdításához.

Szeretett bihari hőseim a magam részéről szinte honfiai üdvözlötöket küldöm mindnyájuknak!

Nagyságodnak igaz tisztelője
Harotér, 1916 aug. 4.

József főherceg.

Amint a levélből kitűnik, József főherceg nemcsak formálisan fogadta el a fővédnöki tisztelet, hanem érdeklődik a mozgalom további sorsa iránt is és a leleplezési ünnepélyen képviselgetni fogja magát, sőt megígérte, hogy szintén hozzájárul a mozgalom támogatásához.

Augusztus 29-én kezdődik az 50 évesek sorozása.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 11017/1916. éln. számú körrendelete értelmében Nagyvárad város katonai ügyosztálya részéről közzhírré teszem, hogy a III. népfelkelési bemutató pótszemle második szakasza az 1877—1886. évi születésű egyénekre nézve az előbbi rendelkezéstől eltérőleg nem a folyó évi augusztus 21. től szeptember 12. ig, hanem folyó évi augusztus hó 29. től, szeptember 21. ig terjedő időben tartatik meg.

A Nagyváradon tartózkodó 1877—1886. évi születésű népfelkelésre kötelezettek III. pótszemléje a m. kir. nagyváradai honvéd kiigazító parancsnokság 174/1916. kt. számú értesítése szerint folyó évi szeptember hó 15. től 21. ig terjedő időben fog megtartatni. Hogy ezen határidőn belül mely napokon tartoznak megjelenni, a szemle kötelesek arra nézve külön kibocsátandó hirdetmény fog tájékoztatást nyújtani.

Egyben az érdekeltek figyelmeztetése céljából közlöm, hogy azon felmerült kérdésre vonatkozólag, hogy vajjon az 1892.

évi születésű egyének állítási kötelezettsége a bemutató szemlére történt elővezetés illettől a teljesített tényleges szolgálat da cára fenn állé és vajjon különösen oly egyének, kik felülvizsgálat után, mint „minden nemű népfelkelési szolgálatra alkalmatlanok” boesáttattak el az állítási lajstromokból törleendő? a magyar kir. honvédelmi miniszter ur fentidézett rendelkezését tudatja, hogy a népfelkelési bemutató szemlék a véderőről szóló törvény 16. § ában szabályozott állítási kötelezettséget nem érintik.

Az 1892. évben született népfelkelésre kötelezettek tehát — tekintettel arra, hogy az 1915. évben és a folyó évben fősorozás még nem tartatott s így az illetők állítási kötelezettségüknek még nem tettek eleget — az idézett törvényszakasz 1. pontjának utolsó bekezdése értelmében továbbra is állítási kötelesek. Ugyancsak állítási kötelesek maradnak azok az idősebb születési évfolyamba tartozó egyének, akik állítási kötelezettségüknek nem tettek eleget, még azon esetben is, ha népfelkelési szemlekötelezettségüknek eleget tettek. Ily egyének tehát minél előbb utóállítandók.

Nagyvárad, 1916 augusztus 6

Elemér Ferenc,
katonaiügyi tanácsnok.

Két kabaréelőadás a színházban.

Jönni kellett a háborúnak, hogy kiderüljön, milyen sok tehetséges ember van a város házában. Ezek a rendszerint szürke, hivatalnokok lepke módra változtak át diletáns színészekké, s egy napra csillogó tarka ruhákba bujva mulattatták a közönséget, hogy aztán tiszavirág-életű komédiások voltak eltűnjék, talán örökre. Megtették pedig ezt az áldozatkészség szobrát, s ennek viszonzása nem lehetett más, mint a közönségnek az az áldozatkészsége, hogy vasárnap délután és este, mikor minden fű, fa, virág, erdő és murizás a szabadba hívott, zsufolásig megtöltötte a színházat. Ez az áldozatkészség, mondta Horkey Elemér, a kitűnő konferanszié, csakugyan szobrot érdemelne.

A műsornak egy száma a viharos jókedv bombáit szórta szét a nézőtérre: Sas Ede finom, aktuális versei hoztak igazi, nagy jókedvet a hallgatóság lelkébe. Ezek a strofák frissek, elevenek és ötletesek mindig, egy gazdag kedély ragyogó sziporkázásai, találók és elmésségük nem erőszakolt. A háborús elsavanyodások között megbecsülhetetlen a humornak, szatírának és játékos ötletnek ez a formája s Lakatos Sándornak előadásában érvényesültek is a csattanók, poének.

Nagy gazdagságából a műsornak mit emeljünk ki? Losonczy Etelka és Andrányi Lacika bájos manüettjét, Jeremiás Elza és Tancsis Jolán gracióz táncát, vagy a kis Gárdos Etuska, egy bitor pöttön baba énekét és óriási tetszéssel jutalmazott csárdásait? Maga Losonczy Gábor mint rendező, színész, énekes, előadó minden alakban remekelt. Bereczky Margit ballerinának is dícséretére való könnyedséggel lejtett egy szót. Megtapsolták. Haverland Gusztáv Gyóni versket adott elő izléssel sok intelligenciával. Csillag Emilia mint zongorajátékos s mint énekes aratott tetszést, míg Erdélyi Mariska műdalai figyelmet ébresztettek a szerző iránt. Homori Bedekovich Ilona kecsesen járta spanyol és magyar táncait, Schwarcz Mancikát pedig majd leszedték a színpadról temperamentumos táncáért.

Volt még sok mindenféle, aminek elősorolása hiábavaló lenna. A konferálás délután nem sikerült, a kis konferáló belesült mondókájába.

Az anyagi eredmény tekintélyes s ezért megbocsátunk minden számnak, amely nem jutott el a nivóig. A nap eredménye 2000 koránára becsülhető.

Forolin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadási ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ara 1-20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Gyászruhák 10 óra alatt festetnek feketére.

Szabó László
vegytisztító és műkelmefestő gyárában
Körözs-utca 1. sz. Telefonszám 7-67.

Elvállal mindennemű férfi és női ruhafestést, vegytisztítást különösen tisztí és katonai egyenruhák átfestését és vegytisztítását. Vidéki rendelések gyorsan és pontosan. Felvételi üzletek: Rákóczi-ut Bazárépület, Moskovits palota. **Telefon 133. Szent János-utca 38. sz.**

MANGRA VAZUL metropolita.

Vasárnap délután választotta meg a görög keleti román nemzeti egyház kongresszusa Mangra Vazul országgyűlési képviselőt, nagyváradi vikáriust nagyszebeni metropolitává.

Mangra Vazulnak köztudomás szerint három ellenfele volt: Papp J. János aradi és Christea Miron karánsebesi püspökök, valamint Roska Eusebius (Özsób) nagyszebeni archimandrita. Hogy Papp János tényleg reflektált a pozícióra, maga is demonstrálta azzal, hogy ezombaton, a mikor a kongresszus a választási aktusra tért át, másnak adta át az elnöklést.

Szombaton a mandátumok igazolása tartották meg. Tekintettel arra, hogy többen távol voltak a 120 elektorból, az alkotmányos szabályzatok értelmében megfelelő redukiót vittek keresztül, úgy, hogy végül 106 tag maradt meg a választás gyakorlására.

Vasárnap délelőtt kezdődött meg a titkos szavazás s délután a voksok összeszámlálása. A 106 szavazó közül a négy jelölt tartózkodott szavazástól s így összesen 102 cédulát adtak le. Ebből Mangra Vazul kapott 71 szavazatot, 31 pedig Christea, Papp és Roska között oszlott meg.

Mangra Vazult tehát az egyházi szervezetben elért abszolút majoritással emelték a metropolitai székbe, úgy, hogy a választás megtámadhatatlanul érvényes, a mennyiben a király megerősíti.

A kongresszus a királyi megerősítésig permanenciában marad. Nyomban vasárnap éjszaka deputáció utazott fel Budapestre, hogy a miniszterelnöknek átnyújtsa a választásról szóló jegyzőkönyvet. A megerősítés három napon belül be fog következni s akkor Mangra Vazult — minthogy eddig még csak archimandrita — előbb püspökké szentelik.

Mangra Vazul természetesen nyomban új méltóságába lép és így tagja lesz a főrendiháznak. A képviselői mandátumról lemond. Magyarországon tehát új választás lesz.

A megüresedő nagyváradi gör. keleti román püspöki helynöki széket valószínűleg Giorogar Romaluszszal az aradi gör. keleti teológia igazgatójával töltik be. Kivüle emlegetik még Papp János tábori lelkészt, aradi teológiai tanárt és Tulbure György főesperest, nagyváradi szentszéki ülnököt.

Eletrajza.

Mangra Vince Vazul érsek 1850-ben született a biharmegyei Bondoraszón. Középiskoláit Belényesen végezte a szemináriumban és Aradon. 1873-ban jogász lett Aradon s a Lumina egyházi folyóirat munkatársa. 1875-ben szerzetes lett s mint ilyen, a Vazul nevet vette fel. 1892-ben az egyházjog tanára, a Biserica si Scoala szerkesztője. Polemiákat kezd s ezért elhagyja állását. Bukarestbe megy, hol a Ghemadier féle tulzók társaságába keveredik. 1895-ben a román „nemzeti komité” elnöke. Mikor Goldis Vazul meghalt, vikárius lett Nagyváradon 1900-ban. Nem erősíti meg a király. Visszavonul a közélettől s csendben kontemplál. Magyarbarát lesz, 1910-ben Magyar-

oskén Tisza hívének vallja magát s megválasztják képviselőnek. A Romanul és Tribuna ellene hadjáratot kezdenek. Bukaresti esete ismeretes, 1914-ben inzultus éri magyarbarát érzelmei miatt a bukaresti Akadémián. Megérte, hogy ellenfele, a Romanul beszűnt s a románok melléje állt. Metianu halálával ő került előtérbe, jelölül annak, hogy a románok többsége helyesli a magyar román megbékülés gondolatát.

Mangra Vazulért megválasztása után küldöttség ment, mely az új metropolitát meghívta. Mangra azonnal a választási terembe ment, ahol óriási éljenzéssel fogadták. Mangra ezután beszédet tartott, melyben vázolta azt a programot, melynek megvalósítása ő reá vár. A béke és egyetértés emberének mondta magát. Egy Mangrához közelálló egyéniség többek közt a következőket mondta az új metropolitáról:

— Még a világháború kitörése előtt egy egészséges áramlat indult meg az országban. Akkor volt alkalom meggyőződni Mangra politikájáról. Az áramlatban nagyon sokan voltak, kik elfogadták Tisza és Károlyi indítványát. Erős a meggyőződés, hogy ha a háború ki nem üt, akkor már rég megvan a teljes megegyezés a román és magyar kérdésben. Mangra oszlopos híve annak, hogy a magyar és román viszony megerősödjön és a magyar hazának románjainak fiai közeledjenek a magyarokhoz. És ennek az irányelvnek erős híve volt Mangra és az ma is.

Öt és fél százalékra kap kölcsönt a város.

Pályázat lesz a kölcsönökre.

Nagyvárad városának most két rendbeli kölcsönügye is foglalkoztatja a tanácsot.

Az egyik a városi élelmezési ügyosztály 800.000 koronás folyószámla kölcsönügye.

Nagyvárad élelmezési ügyosztályának mindjárt működésének kezdetén, a Nagyvárad Takarékpénztár nyújtott 800.000 K és folyókölcsönt, amelyet most vissza kellene fizetni. Mivel pedig a város élelmezési ügyosztálya a kölcsönt nem képes visszafizetni, mert az összeg élelmiszerekbe van befektetve, a kölcsönt meg akarja hosszabbítani. A Nagyvárad Takarékpénztár hajlandó a meghosszabbításra, még pedig az eddiginél kedvezőbb kamattal mellett.

A másik kölcsönügy pedig a 400.000 koronás új kölcsön, amelyet a város abból a célból akar felvenni, hogy a város közönsége részére, közeledvén a tél, fűtőszert vásároljon.

Ennek a kölcsönnek az ügyét már ismertették.

A legelőnyösebb ajánlatot a Pesti Kereskedelmi Bank helybeli fiókja adta be 5% százalékos kamattal. A Nagyvárad Takarékpénztár ajánlata 6 1/4 százalékos.

A tegnapi tartott állandó választmány ülésén Juricskay Barna tanácsnok bejelentette, hogy a Pesti Kereskedelmi Bank hajlandó mind két kölcsönt 5% százalékos kamattal adni.

Ilyen körülmények mellett a városi tanács abban állapodott meg, hogy minkét kölcsön ügyét leveszi a csütörtöki közgyű-

lés napirendjéről. Nyilvános felhívást intéz az összes helybeli pénzintézetekhez, hogy csütörtökön, augusztus 10-én délig adják te ajánlataikat a kölcsönökre.

Mivel pedig augusztus 15-én esetleg vissza kell fizetni a Nagyvárad Takarékpénztár részére a 800.000 korona kölcsönt, még az ajánlatokat követő napok valamelyikén rendkívüli közgyűlést tart s azon határoz a kölcsönökre beérkezett ajánlatok felett.

..HIREK..

* József főherceg vaskeresztje.

A hivatalos lap közli: A király megengedte, hogy József főherceg lovassági tábornok a német császár által neki adományozott I. osztályú vaskeresztet elfogadja és viselje.

* Kötüntetett honvédtisztek. A

hivatalos lap közli, hogy a király Pohl Albertet, a 8. honvédtábori ágyusezrednél létszámfelett vezetett ezredet a hadidiszciplinens Lipót rend lovagkeresztjével tüntette ki. Újlag a legfelső dícsérő elismerésben részesültek Sárosi Béla 4. honvédgyalogezredbeli és dr. Kaszás Károly 4. honvédgyalogezrednél beosztott népfelkelő főhadnagyok.

* Szmracsányi Pál emlékezete.

Már nyolc éve annak, hogy messze idegenben, St. Moritz Bad-ban, a kies svájci fűdőhelyen utolsó dobogott Szmracsányi Pál nemes főpásztori szíve. Az áldott emlékü püspök Sáros Darócon alussza örök álmát az ősi kriptában, ahol ma gyászmisét mondanak érte. Az évforduló alkalmából reggel 9 óra kor a székesegyházban is ünnepélyes requiem lesz, melyet Spett Gyula apát kanonok tart. A székesegyházi énekkar ez alkalommal előadja Kersca „Requiem“-jét és Resch Mihály székesegyházi karnagy „Liberá“-ját.

* Katonai kitüntetések. A hi-

vatalos lap közli, hogy a király Teubel Gyula 101. gyalogezredbeli tartalékos főhadnagyot és Sélley László 101. gyalogezredbeli hadnagyot a katonai érdemkereszt 3. osztályával tüntette ki. Újlag legfelső dícsérő elismerésben részesült Bottka Géza 101. gyalogezredbeli őrnagy és Herchan Ottó 101. gyalogezredbeli számfeletti százados. A legfelső dícsérő elismeréssel lett kitüntetve Auer József 101. gyalogezredbeli tart. hadnagy Liedler Liedler Dózsa 70. gyalogezredbeli hadnagy — számvivő arany érdemkeresztrel lett kitüntetve a vitézségi érem szalagján.

* Zabhiány miatt sztrájkolni

akartak a konflisok. A Tiszántúl megírta, hogy a bérkocsisok lovai egymás után állottak ki a sorból a zabhiány miatt. A rendőrkapitányság figyelmeztette a bérkocsisokat, hogy jobb lovakkal végeztesseék a fuvarozást, mire az ipartársulat azt válaszolta, hogy abban az esetben, ha a tanács nem gondoskodik a bérkocsisok szükségleteinek megfelelő zabmennyiségéről, beszüntetik a bérkocsi forgalmat. Lukács Ödön főjegyző erre tárgyalásba bocsájtkozott az ipartársulat tagjaival és a tárgyalások eredménye az lett, hogy a város kötelezte magát, hogy a bérkocsisok lovait zabbal ellátja. Egyelőre 3 vagyon zabja van a városnak, a miből a közlelmezési hivatal időnként kielégíti a bérkocsisok szükségletét.

*** A 4-es honvédek sziklája.** A bajtársi szeretet és hűség kedves megnyilatkozásáról értesít bennünket egyik olvasónk. A Monte San Michelén egymásmellett küzdöttek a 9-es honvédek és a 4-esek és ennek emlékeül a 4-es honvédek a véres hegy egyik szikláját kiemelték, lecsiszolták és ezt a szöveget vésték rá:

A magyar királyi 9. honvédegylezrednek, a közöttünk harcoló bajtársak hősiességéért a magyar királyi 4. honvédegylezred.

Monte San Michele, 1915/16

Ezt az emlékkövet Szilágyi István honvédszázados vitte el a 4-es honvédek megbízásából Kassára és adta át Tavassy Gyula őrnagynak, a kaesai 9. honvéd pótzászlóalj parancsnokának. Külsőségek és ünneplés nélkül, ahogy igazi hősközhöz illik, kik igazi hőskönek nyújtják a babért.

*** Az adó felszólamlási bizottság új elnöke.** A 20,000 koronás jövedelmek után, a hadsegélyezés céljaira szolgáló jövedelmi adót illetőleg Nagyváradi város területén alakított adófelszólamlási bizottság elnöki tiszte, — dr. Moskovits József kamarai elnök hadiszolgálatra vonulván be, — megüresedett. A pénzügyminiszter most értesítette Nagyváradi városát, hogy a bizottság elnökévé dr. Mihály Lajos ügyvédet nevezte ki.

*** Egy 39-es törzsorvos kitüntetése.** Dr. Topalovic Pál 39. gyalogezredbeli törzsorvos, ki hosszú ideig Csernovitzban, jelenleg Dorna-Watrán teljesít szolgálatot, az ellenség előtt tanúsított kitűnő és önfeláldozó szolgálataiért legfelsőbb elismeréssel, Signum laudissal lett kitüntetve. Topalovic törzsorvos, aki már előzőleg a Ferenc József rend lovagkeresztjével a katonai érdemkereszt szalagján lett kitüntetve, veje Sebestyén Lajos törvényhatósági bizottsági tagnak.

*** Adományok a vak katonáknak.** N. N. 5 koronát küldött szerkesztőségünkbe a vak katonák javára. Rendelkezési helyére juttatjuk. Gyűjtésünk ezzel 3360 K 37 fillére emelkedett.

*** Weinberger Lajos bűnügye.** Ma reggel 9 órakor kezd meg a törvényszék gyorsított ügyekben ítélkező II. tanácsa Ember Géza elnöklésével Weinberger Lajos malomtulajdonos vesztegetési és hadsegregellátási pörének tárgyalását. A tárgyalásra közel 20 tanút idéztek be, köztük az obligát Menkesch Lipót századost és Walzer Lénárd főhadnagyot. A tárgyalás az egész hetet igénybe veszi.

*** Az orvos tragédiája.** A háború eleje óta nagy önfeláldozással gyógykezelt a sebesült katonákat a budapesti Erzsébet-kórházban dr. Tatar János nyugalmazott kerületi orvos. A múlt héten egy orbáncos betegől vérmérgezést kapott, minek következtében szombaton meghalt. A háború óta nagy áldozatokkal támogatta a hadiárvékat és özvegyeket; a székesfőváros árvaszékének tizezer koronát adott át a hadiárvaalap javára. Ezenkívül a kilencedik kerületben csaknem minden jótékonyági egyesületet jelentékeny összegekkel támogott, sőt végrendeletében vagyonának egy részét szintén ezekre a nemes célokra hagyományozta. Mint kerületi orvos is mindenkor nemes odaadással szolgálta a főváros szegényeinek gyógykezelését, hivatását mindig önzetlenül

tellesítette. Ötvenhárom éves volt. Temetése hétfőn délután öt órakor volt a rákoskereszturi temető halottasházából. — A tragikus módon elhunyt orvos testvére volt Tatar Zoltánnak, a Berettyóvízszabályozó és ármentesítő társulat igazgató főmérnökének.

*** Kávéeért tessék a Kávéközpontba fordulni.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására hozni, hogy a Magyar Szent Korona Országainak Kávéközpontja (Budapest, V. Vilmos császár ut 24) megküldte ama rendeleteire való tudnivalók egy példányát mely, a kávébehozatalra vonatkozik. Tehát saját érdekükben felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy mielőtt rendelkezéseiket eszközölnék, forduljanak a Kávéközpontba. Egyébként az idevonatkozó tudnivalók a kamaránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyváradi, 1916 aug. hó 7. A nagyváradi Kereskedelmi és Ipar-kamara: Sztarill Ferenc sk., elnök h. Dr. Sarkadi Lajos sk., titkár.

*** Hol a cigaretta, Lindenbaum ur?** Sehol sincs cigaretta a városban. Nincs a kis tözsdékben, mert nem ad a nagytözsdés, Lindenbaum ur, nincs senkinél, csak a főpincérekénél. Hogy van ez s honnan? Az a kivételes kedvezmény, hogy a nagytözsdés detailban is árulhat, nem jelentheti azt, hogy ne adjon senkinek, kistözsdéseknek sem, csak halmozza az árut. S ezalatt a főpincérek dűskálkodnak az áruban. Pozsonyban már elvonták azt a jogot a nagytözsdéstől, hogy detailban árulhasson, mert ott sem kapott a kistözsdés cigarettát. Pedig ezt kell ellátni elsősorban a nagytrafikosnak. S ha nincs sehol cigaretta, hol van az mégis, Lindenbaum ur? Nem mondaná meg a közönségnek?

*** Hogyan jutottam gyufához?** Előrebocsátva, hogy a nagy üzletekben az aprópénz hiányzik s ha van, gyorsan kifogy, az eset így történt.

Bementem a Csatáry-féle kereskedésbe, s ott vaját láttam meg. Tetschenit. Vaj és Tetscheni tetszik ezt érteni. Lehetetlen nem tetszeni a vajra éhesnek. Hamar lefoglak egy nyolcadot s nyujtom a 2 koronásat.

— Egy 26, szót a főnök.

— Az ám, de nincs aprópénz. A kasszony nem jön zavarba, észreveszi a gyufáskatulyát az asztalon, hirtelen átnyújtja:

— Meg 4, az harminc, meg hetven az száz.

A multkor nem volt éjjel gyufám, a szomszédomat költöttem fel érte. Örültem, hogy most így jutottam gyufához az aprópénzhiány miatt.

*** A magyar föld ritkaságai.** — Hankó Vilmos dr a B. H. ban figyelemreméltó közleményben ismerteti hazánk nevezetességeit, amelyeket Moltke szerint a németek a háború után fel fognak keresni gyakrabban Kítár a cikkirő a bihari hegység csodavilágára is, amelyben az utazó visszafojtott lélegzettel nézi a bubájos képek mesés szinpompáját, melyet víz, szikla, erdő, hegy és völgy, barlang, vizes és buvópatakok kimondhatatlan változatossággal felmutat. Igaza van Hankó dr-nak, olyan ritkaságok, mint a Leviathanopolis, az oncsászi csontbarlang, a Magura, a Körös eredete, a mézgedi barlang, az Ördögmalom, ha máshol volnának, például Tirolban, részvénytársasági fogadók emelkednének mellettük, vasut vezetne közelükbe s a nép az idegenek kiszolgálása révén gazdaggá lenne és megelégedett. Az idegenforgalom emelésére kell tehát szer

vezetet létesíteni, mert ez jelent nagy jövedelmet az országra. Olaszországnak 600 millió, Franciaországnak 3 milliárd, a kis Tirolnak, ahol jól értenek minden parányi természeti kedvezmény kiaknázásához, 100 milliót jelent az idegenforgalom. Mi pedig még nem is ismerjük Biharfüredet, környékét és szépségeit.

*** Miniszteri rendelet az új iskolaévről.** A vallás és közoktatásügyi miniszter leiratot intézett a vármegyék közoktatási bizottságaihoz az új iskolaév megnyitására vonatkozóan. A rendelet szerint a múlt évi miniszteri utasítás az iskolába járás kötelezettségének korlátozására és a szorgalmi idő megállapítására nézve az 1916-17-iki tanítási évről is érvényben marad. A miniszteri leirat szerint az elemi népiskolák I—III. osztályait már szeptember elején meg kell nyitni és a tanulók június végéig járnak iskolába. A tulajdonképpen mezőgazdasági népességű községekben a III. osztályt csak október 1-én kell megnyitni és április 30-án be lehet ismét zárni. Az V. és VI. osztály növendékei, valamint az ismétlőiskolások csupán november 15-től április 15-ig kötelesek iskolába járni. A legújabb miniszteri utasítás elrendeli az 1916-17. tanévre a tantervek összeírását az egész ország területén a főváros kivételével, hogy a népiskolákban elejét vegye a gyakori iskolakerüléseknek. Az összeírás november hónap második felében tartandó meg, de a közoktatási bizottságok már szeptemberi ülésükön elrendelhetik az összeírás végrehajtását.

*** Halálozás.** Pazonyi Elek Jánosné, született pazonyi Elek Pálma, pazonyi Elek János császári és királyi kamarás felesége 44 éves korában a rekawinkeliszana-tóriumban meghalt. Az elhunytat Auszriából Budapesten keresztül Pusztaténkre viszik, a hol a családi kriptában helyezik örök nyugalomra. Beöthy Pál, a képviselőház elnöke sógoranjét gyászolja az elhunytban.

*** Elfogtak egy szőkevény elmebetegét.** Még a múlt hó közepe táján megszökött a Kórház-utcai elmekeletházából Fülöp Sándor beteg. Az illető a budapesti Lipótmezőről került Nagyváradra, s mint eszedes elmebeteg kimenési engedélyt is kapott. Így történt, hogy Fülöp egyszer nem tért vissza a kórházba. A rendőrség országosan köröztette a szőkevényt. Most távirat érkezett a budapesti államrendőrségtől, hogy ott sikerült elfogni Fülöp Sándort.

*** Tűz a Félix-fürdőben.** Tegnap éjjel 1 órakor, mikor már a Félix-fürdő közönsége pihenni tért, egyszerre félelmetes világosság és tüzi lázma verte ki a vendégszobák alvó lakóit. A fürdő gépházának tetején hatalmas lángnyelvek jelentek meg s félelmetes gyorsasággal terjedtek az épületen. A közönségen erőt vett a félelem és sokan menekülni akartak. A fürdő bérlelője Reigl Ernő azonban nem veszítve el lélekjelenlétét személyzetével együtt pár perc alatt megnyugtatta az embereket. Ezalatt az ott tartózkodó lábbadozó katonák teljes erővel kezdték meg a tűz lokalizálását. Lázás munka folyt az egész veszélyeztetett épületen, míg végre is sikerült elfojtani a veszedelmet. A derék katonák megmentették a gépház motorját és más gépeit, úgy hogy a fürdő a legkisebb ideig sem szűntet. A kár jelentékeny. A csendőrség megindította az eljárást annak megállapítására, hogy mi okozta a tűz keletkezését.

*** Árva urileány,** ajánlkozik kizárólag plébániára, úgy a kül., mint a belvárosban teljes jártassággal bir. Cím: Kos Jánosné levelével. Kovács Mária, Nagyváradi Ferece-utca 23.

*** Az Osztyálysorsjegyek új fő-elárusítója.** A m. kir. szab. Osztyálysorsjáték igazgatósága a tegnapi napon az „Ujvárosi takarékpénztár részvénytársaságot” főelárusítóknak nevezte ki és a most következő XXXVII-ik sorsjátéktól kezdve a sorsjegyek nagybani és kicsinybani elárusításával megbizta. Mivel ezen sorsjegyek után állandóan nagy érdeklődés mutatkozik az „Ujvárosi takarékpénztár” (Nagyvárad, Szent László-tér 5. Telefon: 994) ugy a város, mint a megye területéről előjegyzéseket a sorsjegyek vételére — míg készlete tart — már most elfogad.

*** Egy molnár 50 év körüli** kerestetik azonnali belépésre, hónapos fizetéssel és kosztal az Ó-Palotai malomba. Értekezhetni Gerlach Jánosnál Ó-Palota.

*** Gyönyörű rózsás arc** a nő legszebb díze. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntesse. Elég ha a megbecsültetlen Y-PO crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2 K. Kapható: Farkas István „Apoló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B Rimandóczy-palota.

*** Templomi és mise ruhák tisztítása,** reverendák atfestése, tisztítása. Haltenberger Vilmos, kelmefestő és vegytisztító gyárában, Nagyvárad.

*** Poloskeirtő NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apoló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B

Figyelem!

Nagyváradon Beöthy Ödön-u. 1. görög kath. templom mellett (bejárat a kapu alatt) kaphatók:

Szepességi lenvásznak

Finom cérna vásznak, Lepedő vásznak, Vászón és damast asztalneműek, Ágy-neműek beosztott és méteres lendamastból. Takács vászon és damast törülközők.

Törlek, szakajtók, himző vásznak, Blous vásznak, Tarka lenvásznak, Nyers vásznak, Házi vásznak, Sajt vászon.

Asztal és ágyneműekben a legújabb minták. Jutányos, szabott árak.

Helyi és megyei telefon 1163.

IRODALOM

„A Társaság.” Bájos, mosolygó címlappal, érdekesnél érdekesebb képekkel és szövegrészekben is elsőrangú tartalommal jelent meg A Társaság a heti új száma. Novellát Parfume inconni címmel Ujhelyi Nándor írt és egy hosszabb fordított elbeszélés közlését kezdi meg Zsoldos Benő. Köröndy Viktor és Bors László tárcái, Fligl Józsefnek a cigarettáról szóló cikke és Csillay Kálmán Tolsztoj fordítása egészítik ki a szép szám tartalmát. Verset szünettel Eötvös Idától és Gál Istvántól közöl A Társaság, melynek előfizetési ára egészévre

18 K. félévre 10 K, negyedévre 5 K. Kiváncra mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, Dunapalota szálló.

Legújabb táviratok.

Tisza István távirata Mangrához.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Brassóból jelentik: Tisza István gróf a következő táviratot intézte Mangra Vazulhoz:

A mai választás eredményéről hazafias örömmel értesülvén, Isten áldását kérem érsek metropolitai működésedre és a görög keleti román egyházra. Az O segítségével tettekkkel fogjuk bebizonyítani, hogy a mi politikánk áldás és erőforrása ugy a magyar államra, mint a hazai románságra nézve. Tisza István.

Apponyi és Rakovszky a királynál.

Budapest, aug. 7. (Saját tudósítónktól.) Apponyi Albert és Rakovszky ma egy teljes óráig voltak külön-külön a királynál kihallgatáson. A kihallgatás után Apponyi kijelentette, hogy teljes részletességgel fejtegette ki nézetsit. Rakovszky a néppárt aktuális ügyeiről informálta a királyt, aki mindvégig figyelemmel hallgatta. Újabb audienciára egyelőre nincs kilátás. Ha újabb kihallgatásra lenne szükség, akkor arról értesíteni fogják Andrássy Gyulát.

A görzai irgalmesok kolostorának pusztulása.

Sajtóhadiszállás, aug 7. A szerencsétlen Görz város, a melyet az olaszok már oly sokszor ágyuztak és a mely ma már csak romhalmaz, tegnap délután négy órától esti nyolc óráig ismét a nagykaliberű olasz ágyúk legerősebb tüzeiben állott. Ismét sok épület elpusztult, így az irgalmesok kolostora, a mely már messziről felismerhető vöröskeresztes zászlójáról. Az irgalmesok már a háboru kezdete óta batagakat és sebesülteket ápoltak kolostorukban. A bombázás súlyosan megsebesítette a priort és megölte a subpriort és több szerzetest. Kivülők még igen sok szerzetes súlyosan megsebesült. A bombázás a város polgárai közül is számos áldozatot követelt. Több asszony és gyermek meghalt és igen sok megsebesült. Az anyagi kár igen nagy, de a katonai tárgyakban az ágyuzás semmi kárt sem okozott.

Megnyilt a bolgár-román áruforgalom.

Predeál, aug. 7. A bukaresti ruszofil lapok vészhirei kapesán a konzervatívpart hivatalos organuma, a „Steagul” a következőket írja:

— Dacára a mai ruszofil sajtó valamennyi vész hírének a román bulgár viszonyra vonatkozólag, megállapítjuk, hogy ezen két ország viszonyában az utóbbi időben észrevehető javulás állott be.

Igy például Radoff bolgár követ értesítette a román kormányt arról, hogy Bulgária a dohánykivitel Románia részére ismét engedélyezte és a Bulgáriába vásárlás céljából

érkező bizottság utja elé semmiféle akadályt sem gördít.

Ezzel szemben a román kormány ismét megengedi a sókivitel Bulgária részére, amelyet eddig a bulgár dohánykiviteli tilalom miatt beszüntetett.

Ezt a kompenzációs módszert más árukra is ki fogják terjeszteni, ami szintén hozzá fog járulni a bulgár román viszony további javulásához.

Norvég hajóknak tilos Angliába menni.

Budapest, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Hamburgból jelentik: A norvég hajóknak megtiltotta az angol kormány, hogy angol partokon kössenek ki. E tilalom nyilván azért van, hogy idegen hajók ne láthassák meg azt a pusztítást, amit a német léghajók legutóbbi támadásuk alkalmával okoztak.

APOLÓ
mozgó-
színház

Hétfőn és kedden
Örök homály
társadalmi dráma 4 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

NYILTTÉR.

Kátránypapír

olcsó árban beszerezhető azonnali szállításra Weisz József Kolozsvári-u. 1. Telefon 327.

A szerkesztésért felelősen felelős:
G. PAPP KÁROLY.

A Katholikus Nővédelmi Hivatal

által (Teleky-utca 13. telefon 5-39 szám)

AJÁNLKOZNAK: Nevelő-, társalkodó-, ápoló- és házvezetőnők; főzőnőnek kórház-, vendéglő-, intézet vagy pap-házhoz; felsőruha varrásra műhely vagy magánházhöz; fehérnemű himzés és javításra; leányok üzleti kiszolgálására; házmesternőnek; házhoz járók, mosás-, vasalás-, takarítás- és egyéb napszámra; gyermek mellé, szobalány és mindeneknek.

Egy urileány, ki beszél németül és franciául elvállal nőket és gyermekeket tanításra.

KERESNEK: Főzőnőt-, takarítónőt- és házmesternőt.

Hivatalos órák vasár- és ünnepnap kivételével:

hétfő, szerda, péntek délelőtt 9-12-ig,

kedd, csütörtök, szombat d. u. 3-5-ig.

Talp, talphulladék,
talp-pótlóanyag és
bőrhulladéküzletem,
katonáskodásom miatt, laká-
somon folytatom! Kérem t. ve-
vőim továbbiszives pártfogását

STERN MIKLÓS

Nagyvárad, Péter-u. 1/A.

(Bejárat a Sztaroveezky-utca
felől, az inasotthon mellett.)

6. szám.

Valódi

aszfalt fedéllemez

és jó minőségű

kátránypapír

kapható

Andrényi Károly és Fiaínál.

Az Erzsébetligeten lévő
4 uj földszintes
házban két és három
szobás lakások kiadók,
(Püspöki residencia mellett.)

Értekezni lehet a 3. épület-
ben lakó házmesternél, vagy
Incze irodában Bémer-tér 3.

Tanulóleány
fizetéssel felvétetik
a Szent László-nyomda r.-t.-nál
Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

5.

Elsőrendű **jégszekré-
nyek** olcsó árban besze-
rezhetők

Andrényi Károly és Fiaínál
Nagyvárad.

Bérleti hirdetés.

Azonnal kiadók a következő helyiségek:

I. Egy szoba, konyha, kamarából álló I. emeleti udvari lakás a Színház-utca 4. sz. házban.

II. Két szoba, konyha, kamarából álló negyedik emeleti udvari lakás a „Fekete Sas” palotában. (Lift.)

III. Három szoba, konyha, kamarából álló I. emeleti utcai lakás a „Zöldfa” épületben.

IV. Öt szoba, konyha, kamara, fürdőszoba, cselédszobából álló II. emeleti erkélyes utcai lakás a „Fekete Sas” palotában. (Lift.)

V. Butorozott egy és kétágyas utcai és udvari szobák a „Zöldfa” épület I. emeletén.

VI. Egy-egy üzlethelyiség a „Sas” és „Zöldfa” passage-ban.

VII. Beraktározásra alkalmas raktárok és pincék a „Zöldfa” épületben.

Közelebbi felvilágosítással szolgál az „Ingatlan Bérlet” részvénytársaság bérleti irodája, Sas-passage 24. számú lépcső. (Telefon 14-00.)

IZSÁK LIDIA elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

épületben.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és baskótökben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művészainak egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.

A MŰJÉG

naponkénti rendszeres szállítását megkezdtük, megrendeléseket köszönettel veszünk, előfizetéseket elfogadunk és előékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

Gazdasági és Iparbank Részvénytársaság

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010.000 korona.
Tartalékalap: 600.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitolt váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

A telep telefonja 514.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 514.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értesítjük a város t. Villamos vasalók,
közönségét, hogy a „ főzőedények,
legújabb rendszerű „ tea főzők,

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítanak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, ^{1/2} wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ORAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelőtelefonja
55.